

तुलनात्मक साहित्य विभाग

अभ्यासक्रम

वर्ष: सने

२०१४-१५, २०१५-२०१६, २०१६-२०१७

सेमेस्टर-१ अने २

: અગત્યની નોંધ :

- દરેક પ્રશ્નપત્ર ૧૦૦ ગુણનું રહેશે.
- દરેક પ્રશ્નપત્રના બાહ્ય પરીક્ષણના ગુણ ૭૦ રહેશે અને આંતરિક પરીક્ષણના ગુણ ૩૦ રહેશે.
- દરેક પ્રશ્નપત્રના ચાર એકમ રહેશે.
- દરેક એકમના ગુણ ૧૭-૧૮ રહેશે.
- દરેક એકમમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.
- દરેક સેમેસ્ટરમાં કુલ ૫ પ્રશ્નપત્રો રહેશે.
- સમેસ્ટર: ૧માં પ્રશ્નપત્ર: ૪નું વૈકલ્પિક પ્રશ્નપત્ર પણ રહેશે.
- સમેસ્ટર: ૨માં પ્રશ્નપત્ર: ૮નું વૈકલ્પિક પ્રશ્નપત્ર પણ રહેશે.
- સમેસ્ટર: ૩માં પ્રશ્નપત્ર: ૧૪નું વૈકલ્પિક પ્રશ્નપત્ર પણ રહેશે.
- સમેસ્ટર: ૪માં પ્રશ્નપત્ર: ૧૮નું વૈકલ્પિક પ્રશ્નપત્ર પણ રહેશે.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
તુલનાત્મક સાહિત્ય વિભાગ
વિષય: તુલનાત્મક સાહિત્ય
એમ.એ. સેમેસ્ટર-૧

વર્ષ સને: ૨૦૧૪-૨૦૧૫, ૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬-૨૦૧૭

હેતુ: તુલનાત્મક સાહિત્ય વિશેની સમજ કેળવે અને કૃતિઓના અધ્યયન દ્વારા તેના વિનિયોગની ભૂમિકા સ્પષ્ટ થાય.

Paper : 1 : Core: 1 સૈદ્ધાંતિક વિચારણા અને વ્યવહારુ વિવેચન:

- એકમ:૧ (૧) તુલનાત્મક સાહિત્ય: શબ્દ, અર્થ, સંજ્ઞા અને સંકેતો
(૨) તુલનાત્મક સાહિત્ય: વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો
(૩) તુલનાત્મક સાહિત્યના હેતુઓ: ભારતીય અને વૈશ્વિક સંદર્ભે
(૪) તુલનાત્મક સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ભારત અને વિશ્વમાં
- એકમ:૨ (૧) તુલનાત્મક સાહિત્ય: અમેરિકન અને ફ્રેંચ અભિગમ
(૨) તુલના: વ્યવહારજીવનમાં, સાહિત્યમાં અને અન્ય શાસ્ત્રોમાં
(૩) તુલનાત્મક સાહિત્ય: ગ્યૂઈથે, મેથ્યુ આર્નોલ્ડ અને રવીન્દ્રનાથ ટાગોર
(૪) તુલનાત્મક સાહિત્યની અનિવાર્યતા
- એકમ:૩ પ્રિયજન: વિનેશ અંતાણી (ગુજરાતી)
- એકમ:૪ ન હન્યતે: મૈત્રયી દેવી (બંગાળી)
- નોંધ: બંને કૃતિઓની તુલના અપેક્ષિત છે

સંદર્ભ પુસ્તકો :

૧. પરીખ, ધીરૂ: 'તુલનાત્મક સાહિત્ય', પ્રકાશન: ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ.
૨. બાપટ, વસંત: (અનુ.: જયા મહેતા) 'તુલનાત્મક સાહિત્યાભ્યાસ', પ્રકાશક: એસ.એન.ડી.ટી. યુનિવર્સિટી, મુંબઈ પ્રથમ આવૃત્તિ.
૩. ચૌધરી, ઈન્દ્રનાથ: 'તુલનાત્મક સાહિત્ય કી ભૂમિકા', નેશનલ પબ્લિસિંગ હાઉસ, ૧૯૮૩, નવી દિલ્હી.
૪. દેસાઈ, અશ્વિન: 'તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં', દિવ્યાનંદ પ્રકાશન, ૧૯૯૨.
૫. દેસાઈ, અશ્વિન: 'અંગૂલી નિર્દેશ', સાહિત્ય સંગમ, બાવાસીદીની શેરી, પંચોલી વાડી સામે, સુરત, ૨૦૦૦.
૬. દેસાઈ, ચૈતન્ય: 'તુલનાત્મક સાહિત્ય-ભારતીય સંદર્ભ', યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ-૧૯૯૬.
૭. રાવળ, વિનાયક અને બીજા: (સંપાદન): 'વિવિધ અભિગમો' (વિવેચનના), ગુજરાતીનો

અધ્યાપક સંઘ, અમદાવાદ-૧૯૮૦.

૮. પરમાર, દમયંતી: 'શિવકુમાર જોષી અને જૈનેન્દ્રકુમારની નવલકથાઓમાં નારીચેતના', પ્રકાશક: પોતે, પ્રથમ આવૃત્તિ-૨૦૦૫.
૯. Gifford Henry: "Comparative Literature": Rout ledge and keg an paul, Londen-1969.
૧૦. Power, S.S.: "Comparative Literature Studies", an introduction Duckworth Londen & New Your.
૧૧. Chandra Mohan: (Ed.) "Aspects of Comparative Literature: Current Approaches", New Delhi, India Publishers and Distributors: 1989.
૧૨. Das, Sisirkumar: (Ed.) "Comparative Literature: Theory and Practical", Indian institute of studies: 1978.
૧૩. Nakamura, Hajime: "A Comparative History of Ideas", Motilal Bansrasidass, Pvt. Ltd. Delhi, First Indian Edition: Delhi: 1992.
૧૪. Cuddon, J.A.: "Dictionary of Literary Terms"

હેતુ : તુલનાત્મક સાહિત્યના અભ્યાસક્ષેત્રના ખ્યાલની સાથે વિષયવસ્તુલક્ષી અભ્યાસનો ખ્યાલ મેળવે. કૃતિઓના અભ્યાસ થકી વિષયવસ્તુલક્ષી અભ્યાસની સમજ કેળવાય.

Paper : 2 Core: 2: વિષયવસ્તુલક્ષી અભ્યાસ:

- એકમ:૧ (૧) તુલનાત્મક સાહિત્ય અને વિષયવસ્તુલક્ષી અભ્યાસ
(૨) પ્રાકૃતિક ઘટના
(૩) કથાઘટકો
(૪) પરિસ્થિતિઓ
(૫) વર્ગપ્રતિનિધિઓ
(૬) પુરાણ-ઈતિહાસની પાત્રસૃષ્ટિ
- એકમ:૨ (૧) વિભાજન: પરિબળો અને તેની સકુંલતા
(૨) આર્થિક, સામાજિક, રાજનૈતિક, ધાર્મિક પરિસ્થિતિઓ
- એકમ:૩ આધા ગાँવ - રાહી માસૂમ રઝા
- એકમ:૪ વિભાજનની વાર્તાઓ - શરીફા વીજળીવાળા (પસંદગીની ૧૦ વાર્તાઓ)
- સંદર્ભ પુસ્તકો:
- (૧) ભારત વિભાજન ઓર હિંદી કથાસાહિત્ય: ડૉ. પ્રમીલા
(૨) 'સિકકા બદલ ગયા' : સંપા. ડૉ. નરેન્દ્ર મોહન
(૩) વિભાજનની કરૂણાંતિકા : હો. વે. શેષાદ્રિ
(૪) આજ કા પાઠ : સંપા. અસદ જૈદી અને વિષ્ણુ નાગર
(૫) કોમી સમસ્યાની ભીતરમાં હિંદનો કોમી ત્રિકોણ પુસ્તકનો પરિચય)
શરીફા વીજળીવાળા
(૬) આધુનિક ભારતનો ઈતિહાસ અને ભારતના સ્વાતંત્ર્યો સંગ્રામો ખંડ ૧-૨

હેતુ : સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ દ્વારા સાહિત્યના સ્વરૂપનો સંબંધ પરિચય મેળવે અને કૃતિઓ દ્વારા સ્વરૂપનો તલસ્પર્શી અભ્યાસ થાય.

Paper : 3: Core: 3 સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ: રેખાચિત્રો

- એકમ:૧ (૧) તુલનાત્કમ સાહિત્ય અને સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ
(૨) રેખાચિત્ર: વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લાક્ષણિકતા
(૩) રેખાચિત્ર અને અન્ય ગદ્ય સ્વરૂપો
- એકમ:૨ (૧) ગુજરાતી સાહિત્યમાં રેખાચિત્રો
(૨) મરાઠી સાહિત્યમાં રેખાચિત્રો
- એકમ:૩ માનવતાના ભેરૂ - ભગીરથ બ્રહ્મભટ્ટ (પસંદગીના ૧૦ રેખાચિત્રો)
- એકમ:૪ ભાત ભાત કે લોગ - પુ. લ. દેશપાંડે, અનુ. શકુંતલા મહેતા
(પસંદગીના ૧૦ રેખાચિત્રો)
- નોંધ: બંને કૃતિઓની તુલના અપેક્ષિત છે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (૧) ગુજરાતી સાહિત્યમાં રેખાચિત્રની ગતિવિધિ- ડૉ. પન્ના ત્રિવેદી
- (૨) અઢાર સાહિત્યિક નિબંધો - સંપા. મફત ઓઝા
- (૩) ગુજરાતી સાહિત્યનો દસમો દાયકો - સંપા. ભોળાભાઈ પટેલ
- (૪) ચરિત્ર સાહિત્ય - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- (૫) ચરિત્ર સાહિત્ય સ્વરૂપ અને વિકાસ - ઉપેન્દ્ર ભટ્ટ
- (૬) સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- (૭) સદીનું સરવૈયું - સંપા. રઘુવીર ચૌધરી
- (૮) સાહિત્યિક સ્વરૂપો (ભાગ:૧-૨)-પ્રો. કુજવિહારી મહેતા, ડૉ. જયંત પટેલ
- (૯) સ્વરૂપ સન્નિધાન - સુમન શાહ

હેતુ : મધ્યકાલીન સાહિત્ય અભ્યાસનો પરિચય થાય અને મધ્યકાળના કવિઓના સર્જન વિશેની સમજ મેળવે.

Paper : 4 Elective: 1 (A) મધ્યકાલીન સાહિત્ય

- એકમ:૧ (૧) મધ્યકાલીન સાહિત્યના પરિબળો
(૨) મધ્યકાલીન સાહિત્યની લાક્ષણિકતાઓ
(૩) મધ્યકાલીન સાહિત્યના સ્વરૂપો
(૪) મધ્યકાલીન ભારતીય ભક્તિ સાહિત્ય
- એકમ:૨ (૧) મધ્યકાલીન ગુજરાતી ભક્તિ પરંપરા
(૨) મધ્યકાલીન હિન્દી ભક્તિ પરંપરા
(૩) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા
(૪) મધ્યકાલીન હિન્દી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા
- એકમ:૩ અખો
એકમ:૪ કબીર
નોંધ: બંને કવિઓની તુલના અપેક્ષિત છે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (૧) ગુજરાતી સાહિત્ય (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ
(૨) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા : બળવંત જાની
(૩) મધ્યકાલીન જ્ઞાનમાર્ગી કાવ્યધારાની ભૂમિકા : સુરેશ જોશી
(૪) મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો : ચંદ્રકાન્ત હરિપ્રસાદ મહેતા
(૫) ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસ રેખા : ધીરુભાઈ ઠાકર
(૬) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ-૧,૨ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

હેતુ : ભારતીય અને પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસાનો પરિચય વિદ્યાર્થી મેળવે.

Paper : 4 Elective: 1 (B) સાહિત્યમીમાંસા ભાગ:૧

- એકમ: ૧ (૧) રસ વિચાર
(૨) ભરતનું રસસૂત્ર
(૩) લોલ્લટ
(૪) શંકુક
(૫) નાયક : ચારના મતોની ચર્ચા. સાધારણીકરણ (અભિનવ ગુપ્ત)
રસપ્રતીતિના વિધનો.)
- એકમ: ૨ (૧) ધ્વનિવિચાર : ધ્વનિની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ
(૨) ધ્વનિના પ્રકારો અને પ્રભેદો
- એકમ: ૩ એરિસ્ટોટલનો કાવ્ય વિચાર

- (૧) ટ્રેજડીની વ્યાખ્યા
(૨) કેથાર્સીસ
- એકમ: ૪ લોન્જાઈન્સનો કાવ્યવિચાર
(૧) ઉદ્દાંતતાના સ્ત્રોત
(૨) પોષક, અવરોધક પરિબલો

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. કગળે, ર.પ.(અનુ.: જયા મહેતા): 'પ્રાચીન કાવ્યશાસ્ત્ર', વોરા એન્ડ કંપની, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ- ૧૯૭૫.
૨. પારેખ, નગીનદાસ: 'ધ્વન્યાલોક' (આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર), ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, દ્વિતીય આવૃત્તિ-૨૦૦૪.
૩. કોઠારી, જંયત અને રાજપરા, નટુભાઈ: 'ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત', ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યલય, અમદાવાદ-૧૯૭૦
૪. વિષ્ણુદત્ત: 'તુલનાત્મક સાહિત્યશાસ્ત્ર (ઈતિહાસ ઓર સમીક્ષા)', સાહિત્ય સદન, દહેરાદુન, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૬૬.
૫. પટેલ, ગૌતમ વાડીલાલ: 'વૈદિક સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૭૮.
૬. પંચાલ, શિરીષ: 'પશ્ચિમનું સાહિત્ય વિવેચન' (પ્રાચીન કાળ), યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૯૨.
૭. પટેલ, બહેચરભાઈ આર.: 'પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસાના સીમાસ્તંભો', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય અમદાવાદ, તૃતીય આવૃત્તિ (સંશોધિત)- ૧૯૯૩.
૮. પટેલ, મણિલાલ હ.: 'સાહિત્ય મીમાંસા', પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ચોથી સંવર્ધિત આવૃત્તિ-૨૦૦૮
૯. ડૉ. નગેન્દ્ર: 'રસ-સિદ્ધાંત', નેશનલ પબ્લિશિંગ હાઉસ, દિલ્હી, પ્રથમ આવૃત્તિ- ૧૯૬૯.

હેતુ : સાહિત્ય અને સમાજ વિશેની સમજ વિદ્યાર્થી મેળવે અને બંનેના આંતર સંબંધનો ખ્યાલ મેળવે.

Paper : 5 Multi disciplinary: સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર

- એકમ:૧ સાહિત્ય અને સમાજની વિભાવના અને એ બંને વચ્ચેનો પારસ્પરિક સંબંધ
એકમ:૨ સાહિત્ય અને સમાજના પરિપ્રેક્ષ્યમાં ઝવેરચંદ મેઘાણી-પ્રેમચંદનું પ્રદાન
એકમ:૩ પિંજર - અમૃતા પ્રીતમ (પંજાબી)
એકમ:૪ ધરતી ખોળે પાછો વળ - શિવરામ કારંથ

સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (૧) સાહિત્ય અને સમાજ - વિધુત જોશી
(૨) સાહિત્ય અને સામાજિક ચેતના - સુધીરચંદ્ર
(૩) કલાનું સમાજશાસ્ત્ર - અક્ષય દેસાઈ
(૪) સાહિત્ય કે સમાજશાસ્ત્ર કી ભૂમિકા- મૈનેજર પાંડેય
(૫) અર્થાતનો વિશેષાંક
(૬) કારંથ, શિવરામ (અનુ: પ્રભાકર મંગળવેદેકર): ધરતી ખોળે પાછો વળે, સાહિત્ય અકાદમી, નવી દિલ્હી, પ્રથમ આવૃત્તિ: ૧૯૮૨.
(૭) મહેતા, ભરત: જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કૃત નવલકથા:
(૮) મુગલિ આર. એસ.: કન્નડ સાહિત્યના ઇતિહાસની રૂપરેખા, સાહિત્ય અકાદમી, નવી દિલ્હી, પ્રથમ આવૃત્તિ: ૧૯૭૭.
(૯) રાંગ્રા, રણવીર: ભારત કે પ્રમુખ સાહિત્યકારો સે અન્તરંગ બાતચીત, આર્ય પ્રકાશન મંડળ, દિલ્હી, પ્રથમ આવૃત્તિ: ૨૦૦૮.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
તુલનાત્મક સાહિત્ય વિભાગ
વિષય: તુલનાત્મક સાહિત્ય
એમ.એ. સેમેસ્ટર-૨

વર્ષ સને: ૨૦૧૪-૨૦૧૫, ૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬-૨૦૧૭

હેતુ : પ્રભાવલક્ષી અભ્યાસક્ષેત્રનો ખ્યાલ વિદ્યાર્થી મેળવે. સંસ્કૃત જેવા સમૃદ્ધ ભાષા સાહિત્યના અન્ય ભાષાઓ પર પડેલા પ્રભાવ વિશેની સમજ વિદ્યાર્થી કેળવે.

Paper : 6 Core:4 પ્રભાવલક્ષી સાહિત્ય - ૧ (સંસ્કૃત સાહિત્યનો પ્રભાવ)

એકમ:૧ (૧) તુલનાત્મક સાહિત્ય અને પ્રભાવલક્ષી અભ્યાસ

(૨) રામાયણ - મહાકાવ્યનો પરિચય

(૩) મહાભારત - મહાકાવ્યનો પરિચય

એકમ:૨ (૧) સંસ્કૃતનો ભારતીય સાહિત્ય પર પ્રભાવ

(૨) સંસ્કૃતનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ

(૩) સંસ્કૃતનો હિન્દી સાહિત્ય પર પ્રભાવ

એકમ:૩ મહાપ્રસ્થાન - ઉમાશંકર જોશી

એકમ:૪ મહાપ્રસ્થાન - નરેશ મહેતા

નોંધ: બંને કૃતિઓની તુલના અપેક્ષિત છે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

(૧) સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્ય - રસિકલાલ પરીખ

(૨) સંસ્કૃત સાહિત્ય મંથન - જ્યાનંદ દવે

(૩) ઉમાશંકર જોશી ભાગ ૧ થી ૩ - સં. ચંદ્રકાન્ત શેઠ

(૪) યુગદૃષ્ટા ઉમાશંકર જોશી - સં. ચંદ્રકાન્ત શેઠ

(૫) અર્વાચીન ભારતીય સાહિત્ય પર સંસ્કૃતનો પ્રભાવ (પૂર્વાપર) ભોળાભાઈ પટેલ

(૬) રામાયણ એક પરિચય - નિરંજન શાહ

હેતુ : ભારતીય સાહિત્ય વિશેની સમજ વિદ્યાર્થી કેળવે અને ભારતીય સાહિત્યની સાથે સંસ્કૃતિ, સમાજ અને પરંપરાઓનો પરિચય પણ મેળવે.

Paper : 7 Core:5 ભારતીય સાહિત્ય

- એકમ:૧ (૧) તુલનાત્મક સાહિત્યનો ખ્યાલ ભારતીય સંદર્ભ - અમીય દેવ
(૨) ભારતીય સાહિત્ય વિશે ઈન્દ્રનાથ ચૌધરી
(૩) ભારતીય સાહિત્ય વિશે નગેન્દ્ર
(૪) તુલનાત્મક ભારતીય સાહિત્ય વિશે - શિશિરકુમાર દાસ
- એકમ:૨ (૧) ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના
(૨) ભારતીય સાહિત્યમાં સમાજ અને સંસ્કૃતિ
(૩) ભારતીય નવલકથા
- એકમ:૩ ગોદાન - પ્રેમચંદ
- એકમ:૪ માટિર મણિષ
- નોંધ: બંને કૃતિઓની તુલના અપેક્ષિત છે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (૧) ભારતીય સાહિત્ય પરંપરાનો વિસ્તાર - ભોળાભાઈ પટેલ
(૨) ભારતીય નવલકથા - રમણલાલ જોશી
(૩) જ્ઞાન ગંગોત્રી શ્રેણી - ભારતીય સાહિત્ય
(૪) ભારતીય સાહિત્ય - કે. સચ્ચિદાનંદ
(૫) ભારતીય સાહિત્યની ભૂમિકા - ડૉ. રામ વિલાસ શર્મા
(૬) જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કૃત નવલકથા - સં. ભરત મહેતા
(૭) ભારતીય નવલકથા - સં. બિપિન આશર
(૮) તુલનાત્મક સાહિત્ય: ભારતીય સંદર્ભ- ડૉ. ચૈતન્ય દેસાઈ
(૯) તુલનાત્મક સાહિત્ય: વિદેશી સંદર્ભ- ડૉ. ચૈતન્ય દેસાઈ

હેતુ : વિદ્યાર્થી વિશ્વસાહિત્યનો પરિચય પામે. કૃતિઓના આસ્વાદથી વિશ્વસાહિત્ય વિશેની સમજ કેળવે.

Paper : 8 Core:6 વિશ્વસાહિત્ય

- એકમ:૧ (૧) વિશ્વસાહિત્ય: સંજ્ઞા, પરિબળો અને લક્ષણો
(૨) ગ્રીક મહાકાવ્યોનો પ્રાથમિક પરિચય
- એકમ:૨ નિયત કરાયેલ બે દેશોના સાહિત્યનો પરિચય
(૧) અંગ્રેજી સાહિત્યનો પરિચય
(૨) રશિયન સાહિત્યનો પરિચય
- એકમ:૩ પ્રાઈડ એન્ડ પ્રેજ્યુડીસ - જેન ઓસ્ટેન
- એકમ:૪ મધર - મેક્સિમ ગોર્કી

સંદર્ભ પુસ્તકો :

૧. સાહિત્યદર્શન (વિશ્વસાહિત્ય:૧)- સં.દિગીશ મહેતા અને અન્ય
૨. અંગ્રેજી સાહિત્યનું આચમન- મધુસૂદન પારેખ, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ, ૧૯૯૮
૩. પાશ્ચાત્ય ટૂંકીવાર્તા- ઈલા પાઠક, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૫
૪. પાશ્ચાત્ય નવલકથા- દિગીશ મહેતા, હર્ષદ દેસાઈ, ગુજરાત ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૫. દેશાન્તર - અનિલા દલાલ, ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ
૬. દર્પણનું નગર - અનિલા દલાલ, આર. આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ, ૨૦૦૭
૭. વિશ્વની નવલકથા - સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૦૭
૮. વિપુલા ચ પૃથ્વી - પ્રવીણ દરજી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૯૨
૯. પાંચ મહાકાવ્યો - સં. ધીરુ પરીખ, કવિલોક પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૦. રશિયન સાહિત્ય - ભોગીલાલ ગાંધી

હેતુ : આધુનિક સાહિત્યની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો આધુનિકતાના સંદર્ભમાં આસ્વાદ કહી શકે.

Paper : 9 Elective: 2 (A) આધુનિક સાહિત્ય

- એકમ:૧ આધુનિકતા: સંજ્ઞા, વિભાવના, સ્વરૂપ
એકમ:૨ ગુજરાતી અને હિન્દી સાહિત્યમાં આધુનિકતા
એકમ:૩ ગૃહપ્રવેશ - સુરેશ જોશી
એકમ:૪ પરિન્દે - નિર્મલ વર્મા
નોંધ: બંને કૃતિઓની તુલના અપેક્ષિત છે.

સંદર્ભ પુસ્તકો :

૧. સાહિત્યમાં આધુનિકતા - સુમન શાહ
૨. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૩. સુરેશ જોશી ઓર નિર્મલવર્મા - રેખા શર્મા
૪. સુરેશ જોશીથી સુરેશ જોશી - સુમન શાહ
૫. આધુનિકતા : એક સંકુલ સંપ્રત્યય : બિપીન આશર
૬. અધુના - ભોળાભાઈ પટેલ

Paper : 9 Elective : 2 (B) સાહિત્ય મીમાંસા : ૨

પેપર એકમ
પેપર: ૯ એકમ: ૧

કુન્તકનો વક્રોક્તિ વિચાર
(૧) વક્રોક્તિ વિશે કુન્તકની વિચારણા

એકમ: ૨ જગન્નાથનો રમણીયતાનો વિચાર
(૧) રમણીયતા વિશે જગન્નાથની વિચારણા

એકમ: ૩ ક્રોચેનો અભિવ્યક્તિવાદ
(૧) અભિવ્યક્તિવાદ વિશે ક્રોચેની વિચારણા

એકમ: ૪ કાન્ટની સૌંદર્યમીમાંસા
(૧) સૌંદર્યમીમાં વિશે કાન્ટની વિચારણા

મહત્વના સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. પંડિત, હરીશ: 'સાહિત્ય: સંકેતો અને સીમાઓ', પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૯૭.
૨. પારેખ, નગીનદાસ: 'વક્રોક્તિ જીવિત-કુન્તકનો કાવ્યવિચાર', ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૮૮
૩. પ્રો. તપસ્વી નાન્દી: 'ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચાર પરંપરાઓ', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, તૃતીય આવૃત્તિ-૨૦૦૦.
૪. સં. વસુદેવ પાઠક અને બીજા: 'સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ', પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૨૦૦૦
૫. સં. ડૉ. નગેન્દ્ર: 'ભારતીય સમીક્ષા', ઉત્તર પ્રદેશ ગ્રંથ અકાદમી, લખનવ, પ્રથમ સંસ્કરણ-૧૯૭૫.
૬. શુક્લ, રમેશ મ.: 'સંસ્કૃત સમીક્ષાશાસ્ત્ર', પ્રવીણ પુસ્તક ભંડાર, રાજકોટ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૮૯.
૭. દેશપાંડે, ગણેશ ત્ર્યંબક (અનું. જશંવતી દવે): 'ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર', પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ-૨૦૦૩.
૮. શાહ, ડૉ. અશોક: 'પાશ્ચાત્ય કાવ્યશાસ્ત્ર', જવાહર પુસ્તકાલય મથુરા, પ્રથમ આવૃત્તિ-૧૯૯૯.
૯. પટેલ, બહેચરભાઈ આર.: 'પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસાના સીમાસ્તંભો', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય અમદાવાદ, તૃતીય આવૃત્તિ (સંશોધિત)- ૧૯૯૩.
૧૦. પટેલ, મણિલાલ હ.: 'સાહિત્ય મીમાંસા', પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ચોથી સંવર્ધિત આવૃત્તિ-૨૦૦૮

Paper : 10 Multidisciplinary સાહિત્ય અને ઇતિહાસ

એકમ:૧	સાહિત્ય અને ઇતિહાસ : વિભાવના અને બંને વચ્ચેનો સંબંધ
એકમ:૨	ઐતિહાસિક નવલકથાનું સ્વરૂપ ગુજરાતી ઐતિહાસિક નવલકથા હિન્દી ઐતિહાસિક નવલકથા
એકમ:૩	પૃથિવીવલ્લભ - ક. મા. મુનશી
એકમ:૪	મૃગનયની - વૃંદાવનલાલ વર્મા

સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (૧) ઇતિહાસ: સ્વરૂપ અને પદ્ધતિ. રસિકાલલ છોટાલાલ પરીખ.
પ્ર. ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ. પ્ર.આ. ૧૯૬૯
- (૨) ઇતિહાસ, સમાજ અને સાહિત્યમાં ગુજરાત: મકરન્દ મહેતા.
પ્ર. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ. પ્ર.આ. ૨૦૦૮
- (૩) કળાકારનો ઇતિહાસબોધ: ભારત મહેતા.
પ્ર. મુંબઈ યુનિવર્સિટી, ગુજરાતી વિભાગ, મુંબઈ.
- (૪) સાહિત્યના ઇતિહાસની અભિધારણા- ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળા
પ્ર. મુંબઈ યુનિવર્સિટી, ગુજરાતી વિભાગ, મુંબઈ. પ્ર.આ. ૨૦૦૦.
- (૫) સાંસ્કૃતિક વિવેચન કોશ: આર્થર એસા બર્જર. અનુ. શાલિની ટોપીવાળા પાર્શ્વ
પબ્લિકેશન. પ્ર.આ. ૨૦૦૩
- (૬) અને સાહિત્ય : સંપા. યશવંત ત્રિવેદી

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
તુલનાત્મક સાહિત્ય વિભાગ
વિષય: તુલનાત્મક સાહિત્ય
સેમેસ્ટર-૧

વર્ષ સને: ૨૦૧૪-૨૦૧૫, ૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬-૨૦૧૭

Sr. No.	Paper No.	Name of the Paper	Total Marks Ext./Int.	Parsing Standard Ext./ Int.	Total Teaching Hours	Weekly Teaching Hours	Credits
1	1	સૈદ્ધાંતિક વિચારણા અને વ્યવહારુ વિવેચન	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
2	2	વિષયવસ્તુલક્ષી અભ્યાસ	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
3	3	સ્વરૂપલક્ષી તુલનાત્મક અભ્યાસ: રેખાચિત્રો	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
4	4	મધ્યકાલીન સાહિત્ય	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
5	4	સાહિત્યમીમાંસા ભાગ: ૧	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
6	5	સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
7	---	સ્વ અધ્યયન સેમિનાર, એસાઈનમેન્ટ, ટ્યુટોરિઅલ્સ			15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	02
						Total Credit	22

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
તુલનાત્મક સાહિત્ય વિભાગ
વિષય: તુલનાત્મક સાહિત્ય
સેમેસ્ટર-૨

વર્ષ સને: ૨૦૧૪-૨૦૧૫, ૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬-૨૦૧૭

Sr. No.	Paper No.	Name of the Paper	Total Marks Ext./Int.	Parsing Standard Ext./ Int.	Total Teaching Hours	Weekly Teaching Hours	Credits
1	1	પ્રભાવલક્ષી સાહિત્ય - ૧ (સંસ્કૃત સાહિત્યનો પ્રભાવ)	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
2	2	ભારતીય સાહિત્ય	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
3	3	વિશ્વસાહિત્ય	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
4	4	આધુનિક સાહિત્ય	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
5	4	સાહિત્યમીમાંસા ભાગ: ૨	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
6	5	સાહિત્ય અને ઇતિહાસ	70+30= 100	28+12= 40	15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	04
7	---	સ્વ અધ્યયન સેમિનાર, એસાઈનમેન્ટ, ટ્યુટોરિઅલ્સ			15 Weeks x 4= 60 Hrs	04 Hrs	02
						Total Credit	22

Model of Time-Table

Session	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
1	Class-room teaching of Six Courses in each Semester. Four hours for each course per Week Total teaching hours per week= 24					
2						
3						
4						
5	Each Day the 5 th hour can be used for Seminar/ Presentation etc. & Self Study Course				-----	